

Diskussioun iwwert d'Aarbechtszäitreduktioun, mee eng Diskussioun iwwer, loosse mer soen, eng Ëmstrukturéierung vun deene Stonnen, déi geschafft hu misse ginn, vu fënnf op véier Deeg.

A menger Äntwert un den honorabelen Deputéierten Dan Kersch den 28. Abrëll hunn ech effektiv hei an der Chamber gesot, dass ech eng Etüd wéilt an d'Weeër leeden, fir eng genee Analys ze maache vun der Aarbechtszäitorganisatioun.

An ech wëll hei och direkt soen, dass ech elo nach keng konkret Pisten de Sozialpartner kann zu deem Thema ënnerbreeden, well ech mengen, dass dat en Thema ass, wat ee misst am Dialogue social diskutéieren. Mee wat dës Etüd awer virun allem ass, dat ass, dass se eng Objektivéierung vum Debat ka bréngen.

(Interruption)

Si bréngt eis emol Fakten op den Dësch. Si bréngt eis eng ganz Rei vun Elementer, déi et eis wäerten erlaben, deen Debat en connaissance de cause ze féieren.

An natierlech ass d'Regierung déi ganzen Zäit amgaangen, sech Froen ze stellen, wéi mer müssen op verschidde Frostellungen hei an eiser Gesellschaft reagéieren! Notamment och op déi vum Fachkräftemangel, a wéi mer eis Orientatioun an der Schoul maachen, wéi mer déi eenzel Formatioune méi attraktiv maachen. Wéi mer d'Leit dozou bréngen, an déi eng oder déi aner Beruffer ze goen. Dat mécht dës Regierung, an dat huet déi vieregte Regierung gemaach, an dat hunn déi Regierung virdrun och gemaach.

An dat ass e laange Prozess, well mer wëssen, wa mer gäre Leit hätten, déi an deen ee Beruff ginn, da musse mer déi ausbilden, wa se jonk sinn. An dat dauert eng Zäitchen, bis se dann um Aarbechtsmaart sinn, soudass dat net eppes ass, wat ganz, ganz séier geet.

Mee natierlech ass dat e fortlaufende Prozess.

D'Aarbecht, fir et e bësse méi allgemeng awer ze halen, déi huet sécherlech eng Rei vun Auswierkungen: d'Stellung an der Gesellschaft, wéi ee sech selwer uecht, natierlech de soziale Kader, déi Leit, déi mat engem schaffen. Fir verschidde Leit ass d'Aarbecht och eng Liewensaufgab. Dat huet sécherlech eng ganz Rei vu positiven Auswierkungen.

Mee d'Aarbecht huet natierlech och eng Rei vu Risiko: Aarbechtsaccidenter, Burnout, Depressiounen, ëmmer méi Problemer, déi jo mat Burnout oder Depressiounen ze dinn hunn, Häerzkrankheeder, an esou weider. Déi hunn, niewent der Dramatik fir deen Einzelnen, och eng ganz grouss Auswierkung op d'Ekonomie an op eise Gesondheetssystem.

An duerfir mengen ech schonn, dass een, wann een d'Diskussioun iwwert d'Aarbechtszäit an d'Aarbechtszäitorganisatioun féiert, da kann dat och eng Rei vu positiven Effekter hunn niewent méi enger grousser Motivatioun: vill Leit hu manner Réckwéi, manner Häerzkrankheeder, Effekt op de Klimawandel. Ech widderhuelen dat, wat ech hei op d'Fro vum Dan Kersch gesot hunn.

Mee ech widderhuele mech awer och, ech hale mech awer un dat, wat am Koalitiounsaccord steet! An do hu mer schonn eng Rei vu Moosname geholl. Mir hunn een Dag Congé méi gemaach, mir hunn ee Feierdag méi gemaach, soudass dat een Deel ass, dee mer schonn ëmgesat hunn.

De Marc Spautz huet gesot: „Jo, mir musse kucken, wéi mer an der ganzer Diskussioun iwwert d'Aarbechtsorganisatioun alleguer d'Aspekter mat erakéieren.“ Natierlech zielt do och d'Attraktivitéit vun

eisem Aarbechtsmaart dozou. Wat zitt d'Leit iwwerhaapt nach un, fir op Lëtzebuerg schaffen ze kommen? A gi mer net herno Pätter, wann alleguer déi ronderëm besser Konditiounen hunn, fir der Aarbecht nozekommen, wéi Lëtzebuerg selwer? An duerfir mengen ech, dass dat eng wäitgräifend Diskussioun ass.

En huet och, wann ech mech net ieren, de POT ugeschwat, de Plan d'organisation du travail, wou mer jo e Gesetz hunn. Do si mer och amgaangen ze kucken, wat d'Auswierkunge vun deem Gesetz sinn. Et sinn 131 Betriber, déi elo schonn op déi Enquête do geëntwert hunn. An doropshi wäerte mer da kucken, wéi mer an der nächster Zäit an deem Gesetz an och am Allgemenge mat der Work-Life-Balance eens ginn.

Haut de Moien hate mer eng Pressekonferenz, wou mer u sech e puer Saache presentéiert hunn. Notamment eppes iwwert de Pappecongé, dee mer opmaache fir Independanten an och fir gläichgeschlechtlech Koppelen. An och dat ass eppes, wat zur Work-Life-Balance ka bäidroen. Niewent nach zwee anere Congéen, wou ech der Madamm Cahen dann awer d'Prioritéit loosse, hei dat ze ernimmen.

Voilà! Ech mengen, ech hunn zum Deel op dat kënnen äntwerten, ouni eng konkret fäerdeg Äntwert ze ginn, well ech mengen, dass déi hei an dësem Fall och net méiglech ass.

M. Fernand Etgen, Président | Merci dem Här Aarbechtsminister Georges Engel. An de Relais fir d'Regierung iwwerhëlt elo d'Madamm Familljeministesche Corinne Cahen.

Mme Corinne Cahen, Ministre de la Famille et de l'Intégration | Jo, villmools merci, Här President. Merci och dem Marc Spautz fir d'Fro.

Ech mengen, mir hunn de Moien, wéi de Georges Engel grad gesot huet, eng Pressekonferenz gehat. Mir haten ons och gesi virdrun an der Chamberskommissioun, fir iwwert déi Work-Life-Balance-Direktiv ze schwätzen, déi mer elo transposéieren.

An ëm wat geet et? Et geet drëms, sech kënnen ze organiséieren. Et geet drëms, net müssen ze wäelen tëschent Schaffegoen a Kannerkréien. Et geet drëms – an ech mengen, dat ass dee Punkt, dee mir am wichtegsten ass –, onofhängeg ze sinn! Finanziell onofhängeg ze sinn! Dass och elengerzéiend Eltere sech kënnen organiséieren par rapport zu hirem Beruff a par rapport zu de Kanner.

An dofir hu mer déi lescht Joren, déi lescht aacht Joer enorm dru geschafft, fir ze kucken, deene jonken Eltere virun allem d'Liewe méi einfach ze maachen, dass se net musse wäelen tëschent Schaffegoen a Kannerkréien.

A wann een déi Direktiv kuckt, déi mer de Moie virgestallt hunn, déi mer gëschter an Regierungsrot hatten, da gesäit een, dass mir scho laang vill méi wäit sinn ewéi dat, wat an der Direktiv eebe gefrot gëtt, notament zum Beispill wat de Congé parental ugeet. Mir hunn 2016 eng grouss Reform vum Congé parental gemaach, wou e flexibiliséiert gouf. A mir mierken, dass dee Congé parental en enorme Succès huet bei de Fraen, mee och bei de Männer.

A virun allem huelen elo vill méi Pappen de Congé parental, net nëmme wéi viru sechs Joer, mee et huele vill méi Pappen de Congé parental elo wéi Mammen! An dat ass, mengen ech, awer dann e grouss Succès, dass ee sech kann organiséieren, dass een och ka kucken, e bësselche manner ze schaffen eng Zäit laang, fir méi Zäit mat de Kanner ze verbréngen.

An dat muss een an engem ganze Kontext gesinn, esou wéi de Marc Spautz dat och gesot huet. Et muss

ee kucken, dass och d'Betriber sech nach kënnen organiséieren. Mee et muss een och kucken, dass d'Familljen an dass d'Leit sech kënnen organiséieren par rapport zu hiren Fräizäit, zu hiren Hobbyen, zu hire Kanner a par rapport och zu Leit, déi Hëllef brauchen.

An dofir sinn ech och extreem frou, an dat gehéiert och zur Liewensqualitéit an zur Work-Life-Balance, dass wann een an der Famill e Problem huet, soudass een op eemol plëtzelech Assistenz brauch – dat ass jo och an där Direktiv hei dran an an deem Gesetz, wat mer elo deposéiert hunn –, een da kann och fënnf Deeg d'Joer, wann een zanter zwielef Méint mindestens am Betrib schafft, fräihunn, fir sech ëm eng vulnerabel Persoun ze këmmere, wann den Dokter dat esou zertifizéiert.

An, et ass nach eppes an deem Gesetz derbäi, vun deem ech hoffen, dass kee vun eis oder vun iergendengem et eng Kéier brauch, dat ass, dass ee ka kuerzfristeg en Dag Congé méi kréien, wann eppes ganz Schlëmmes geschitt ass. Ech soen zum Beispill, wann d'Schoul urufft: „Et ass eppes geschitt. D'Kand muss elo direkt an d'Klinik“, da kann den Elterendeel och direkt an d'Klinik fueren. Den Dokter zertifizéiert dat, well d'Kand brauch natierlech dann och seng Elteren, wann eppes Schlëmmes lass ass.

Dat heescht, ech mengen, wéi de Georges Engel gesot huet, mir schaffen all Dag drun, fir ze kucken, mat de Betriber zesummen, mat de Leit zesummen: Wat brauchen d'Leit, déi an de Betriber schaffen? A wat brauchen d'Betriber?

An ech denke mer, aus Erfahrung soen ech dat emol, wa jiddwereen e Minimum flexibel ass an e Minimum deen anere versteet, da funktionéiert dat gutt. Well mir hunn allegueren Zäiten, wou mer méi Zäit brauchen fir eis, wéinst onse Kanner, wéinst iergendeppes, wat an onser Famill lass ass. An e Betrib huet och alt emol Zäiten, wou en d'Leit méi brauch, fir ze schaffen, ewéi zu aneren Zäiten. Vlächicht verschidde Saisonen, wou en d'Leit méi brauch, oder wa grad eng grouss Bestellung ukënnert oder esou.

An do, mengen ech, wann ee matenee schwätzt a kuckt, dat flexibel ze handhaben, dann ass dat am Sënn vu jiddwerengem a virun allem vum Salarié!

Villmools merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci der Madamm Familljeministesche Corinne Cahen.

4. Dépôt d'une proposition de loi par M. Sven Clement

An ech géif dann d'Wuert un de Sven Clement gi fir den Depot vun enger Proposition de loi. Här Clement, Dir hutt d'Wuert.

Exposé

M. Sven Clement (Piraten), auteur | Merci, Här President. Ech hunn tatsächlech d'Wuert gefrot, fir eng Proposition de loi ze deposéieren.

Wéi mer allegueren wëssen, hu mer um Wunnensmaart eng méi wéi nëmme prekär Situatioun. D'Präisser kennen u sech just eng Richtung, dat ass déi no uenen. D'Wunne gëtt ëmmer méi deier. An u sech war esou eis Opfaassung, wéi mer eis mat där ganzer Fro beschäftegt hunn, datt Indexéierung vu Loyer net kéint sinn! Mir sinn dunne och e puer rezent Arrête vun de Gerichter kucke gaangen, déi och allegueren där nämmelechter Meinung sinn, datt u sech d'Indexatioun vu Loyere keng direkt Valeur ajoutée bréngt.

An zu eisem groussen Erstaunen, wéi mer eis dunne awer d'Gesetz duerchgeliess hunn a virun allem de Code civil, mee awer och d'Gesetz vum 21. September 2006 iwwert de Bail à usage d'habitation, hu mer

erausfonnt, datt et tatsächlech nach d'Méiglechteet gëtt, fir Clause-de-valeuren an d'Kontrakter ze schreiwen. De Legislatioun deemoos huet gesot, datt u sech eng Indexatioun net gewünscht wär – dat steet am Commentaire des articles –, mee am Artikel selwer, zu menger grousser Surprise, stoung dran, datt eng Clause de valeur eréischt ongëlteg gëtt ab där éischter Period no der Denonciatioun vum Locataire.

Dat heescht: Mir wëssen allegueren, mir sinn an enger prekärer Wunnengssituatioun, d'Leit ënnerschreiwen e Bail à usage d'habitation, fir iwwerhaapt emol en Daach iwwert dem Kapp ze hunn, akzeptéieren eventuell bei der Signature, datt se eng Indexatioun an deem Kontrakt stoen hunn, wuel wëssend – oder och net wëssend –, datt déi Indexatioun u sech illegal ass. An eréischt wa se dann drop opmierksam ginn, datt se u sech kënnen déi Clause de valeur denoncieren, gëllt et da fir déi nächst Period vum hirem Kontrakt. Wat, jee nodeem, wéi de Kontrakt opgestallt ass, nach eng Kéier eng ganz gutt Zäitche ka sinn.

Et si ganz kleng Ännerungen un engem Gesetz, souwuel am Code civil, also den Artikel bäisesetzen, den d'Indexatioun grondsätzlech géif verbidden. An eng zweet wär eeben déi Fro vun der Denonciatioun ze sträichen am Gesetz vum 2006 iwwert d'Bails à usage d'habitation, fir et esou eeben ze maachen, datt d'office all Indexatioun vum engem Bail à usage d'habitation verbuede wär! Kee Besoin méi fir eng Denonciatioun, kee Besoin méi, fir déi nächst Period ofzewarten. Nee, mir als Chamber géife kloer soen, wa mer déi heite Proposition de loi géife stëmmen, datt eng Indexatioun vu Loyere verbuede gëtt, datt dat net an d'Tut kënn.

Ech mengen, datt dat och am Interêt vun all eisen anere steierleche Moosnamen ass, déi mer am Kader vu Bailleure maachen.

An da vläicht eng aner Remark: Wéi mer dat Ganz hee nogekuckt hunn, ass eis nach eppes opgefall, an dat ass, datt de Fonds du logement haut en Deel vu sengem Loyer direkt indexéiert. De Fonds du logement, dee grad fir déi prekärste Leit Wunnengen zur Verfügung stellt, den hält dee Moment, wann eng Indexatioun kennt, direkt en Deel vun där Indexatioun erëm zrëck iwwer eng Erhéijung vun de Loyereren!

Dat si vläicht just e puer Euro. Fir jiddweree vun eis heibanne klängt dat no e puer Euro. Dat ass ee gutt Mëttegiessen. Dat ass vläicht fir Verschiddener och just den Aperitif oder den Digestif. Mee a Wierklechkeet ass dat fir déi Leit, déi do betraff sinn, wann dat 30 Euro sinn de Mount méi, fatzeg vill Geld! A se wëssen net, wou se déi um Enn vum Mount solle fannen.

An ech mengen, dat heiten ass elo en éischte Schrëtt, fir et generell ze verbidden. Mee ech mengen, datt mer och nach eng Kéier ..., an dat ass leider e Règlement grand-ducal, wou d'Chamber also net kann d'Ännerung maachen, mee dofir da mäin Appell un déi dräi Ministeren, déi zwou Ministreschen an den ee Minister, déi nach vis-à-vis vu mer sëtzen: Kuckt Iech de Règlement grand-ducal vum Fonds du logement nach eng Kéier un! Kuckt Iech un, wat do wierklech geschitt mat de Leit, déi eng Indexatioun vun hirem Loyer hunn, an iwwerleest Iech, ob dat nach zäitgeméis ass an där Wunnsituatioun, déi mer haut hunn.

Här President, ech iwwerreechen Iech meng Proposition de loi.

Merci!

8008 – Proposition de loi portant sur l'interdiction de l'indexation des prix du loyer et modifiant la loi modifiée du

21 septembre 2006 sur le bail à usage d'habitation et modifiant certaines dispositions du Code civil

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Clement.

M. Marc Goergen (Piraten) | Ganz gutt!

5. 7886 – Projet de loi :

1° modifiant : a) le Code civil ; b) la loi communale modifiée du 13 décembre 1988 ;

2° abrogeant la loi modifiée du 24 juin 2020 concernant la célébration du mariage dans un édifice communal autre que la maison communale dans le cadre de la lutte contre la pandémie Covid-19

M. Fernand Etgen, Président | Mir kommen elo zum nächste Punkt vum Ordre du jour, dem Projet de loi 7886 iwwert d'Bestietnis an engem anere Gemengegebaai wéi dem Gemengenhais. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. An d'Wuert huet elo de Rapporteur vun dësem Projet de loi, den honorabelen Här Dan Biancalana.

Rapport de la Commission des Affaires intérieures et de l'Égalité entre les femmes et les hommes et de la Commission de la Justice

M. Dan Biancalana (LSAP), rapporteur | Merci, Här President. Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, de Gesetzesprojet, iwwert dee mer haut befannen, dee mer haut ofstëmmen am Kader vun der Zeelebratioun vum Bestietnis, proposéiert am Prinzip zwou Verännerungen.

Engersäits soll et an Zukunft méiglech sinn, d'zivil Bestietnis respektiv d'Receptioun vum Pacs an engem anere Gebai wéi dem Gemengenhais ofzehalen. Anerersäits sollen d'Bestëmmunge geännert ginn, wéi den Officier de l'état civil ersat gëtt respektiv wéi seng Fonctioun kënnen delegéiert ginn.

Wat den éischte Punkt ugeet, esou besteet am Moment eng änlech Reegelung. Am Kontext vun der Pandemie existéiert zanter dem 24. Juni 2020 e Gesetz, dat erlaabt, zivil Bestietnisser an engem anere Gebai wéi an der Gemeng ofzehalen. Den Hannergrond dovunner war, dass net all Gemenge Raimlechteken hunn, déi géeege waren, fir déi sanitär Moosname kënnen anzehalen, an et sollt trotzdem erméiglecht ginn, dass Famill a Frënn bei engem offiziellen Akt konnten derbäi sinn.

37 Gemengen hunn dës Ausnamereegelung genotzt an och domadder positiv Erfahrungemaach. Dat ass och ganz gutt esou.

De Projet de loi, den hei virläit, schafft d'Gesetz vum 24. Juni 2020 of an e moderniséiert awer d'Reegele ronderëm d'zivil Bestietnis. Et ass u sech eng kleng Adaptatioun, déi awer de Verännerungen an eiser Gesellschaft Rechnung dréit. Ëmmer méi Leit verzichten op eng reliés Zeremonie. Ëmsou méi wichteg ass et, fir dass den Akt op der Gemeng e festleche Charakter huet an dass hir Famill a Frënn dorunner kënnen deelhuefen. Et ass jo schlisslech net nëmmen e schéinen, mee och e wichtige Moment an hirem Liewen.

Et gëtt a ville Gemenge Gebaier, déi ee ganz flotten a gebürende Kader fir esou eng Zeremonie bidde kënnen. An deem Sënn erméiglecht dat neit Gesetz och eng gewësse Flexibilität.

Bis elo war et ausserhalb vun der Pandemie jo just an extremen Noutfäll méiglech, d'Leit enzwousch anescht wéi op der Gemeng ze bestueden, beispillsweis wann ee vun den zukünftege Partner um Stierwe louch. An esou Fäll huet dann de Procureur d'État eng

besonnench Geneemegung missen ausstellen, fir dat kënnen ze maachen.

Bon, eis Nopeschlänner, Frankräich an d'Belsch, hunn hir jeeweileg Gesetzgeebungen an där Fro schonn ugepasst. A mir zéien dann haut no.

Et ass also un der Zäit, dass mir de Gemengen zu Lëtzebuerg och an deem Kader e bësse méi Fräiraum an och e bësse méi Autonomie loosse.

Wa mir dëst Gesetz stëmmen, da kann an Zukunft de Gemengerot Gebaier designéieren, déi nieft der Gemeng kënnen fir zivil Bestietnisser genotzt ginn. Dës Gebaier mussen eng Rei Krittären erfëllen, fir dass och an Zukunft séchergestallt ass, dass den öffentlechen Akt ka mat där néideger Dignitéit ofgehal ginn.

D'Gebai muss dem Staat, engem Établissement public oder der Gemeng gehéieren a fir e Service public genotzt ginn. De Proprietär vum Gebai muss säin Accord ginn, fir dass kënnen Zeremonien och do ofgehal ginn. Et muss sech um Territoire vun der Gemeng befannen, déi den zivilen Mariage aktéiert. Et muss sech ëm eng neutral Plaz handelen, déi eng feierlech an och eng öffentlech Zeremonie erméiglecht. An ech mengen, och dat war Bestanddeel vun Diskussiounen, déi mer an der Kommissioun hatten.

Och muss garantéiert sinn, dass den Officier de l'état civil seng Fonctioun op där Plaz och korrekt ausübe kann.

Wat den Officier de l'état civil ugeet, esou gëtt den Artikel 69 aus dem Gemengesetz licht ëmformuléiert, fir méi kloer ze trennen tëschent der Dispositioun, déi besetzt, dass de Buergermeeschter dës Fonctioun erfëllt, an de Modalitéiten, wéi en an där Fonctioun och kann ersat ginn.

Et kënn ausserdeem en neien Artikel 69bis bäi, den et dem Buergermeeschter erlaabt, sech am Fall vun engem Bestietnis oder Pacs vun engem Schaffen oder Conseiller ersetzen ze loosse, ouni den Ordre des nominations mussen ze berücksichtegen.

Woubäi mer jo awer och wëssen, dass dëst schonn eng gängeg Praxis awer ass an enger ganzer Rei Gemengen. Och dat gëtt hei erëm e bësse méi Flexibilität. Et kënn jo oft vir, dass emol eng Koppel zu engem Schaffen oder Conseiller och eng perséinlech Relatioun huet a sech am léifste vun där Persoun bestuede wëllt loosse. An am Rame vun den Disponibilitéiten vun de Mandatsträger wäert et deemno och méi licht sinn, dës Demanden kënnen nozekommen.

Wat d'Avis betrëfft, esou gouf et virun allem punktuell Remarken, deene bei den Amendementen zum Deel Rechnung gedroe gouf.

De Staatsrot gesäit am Projet de loi eng grondleeënd Verännerung an der Approche, wat d'Zeelebratioun vum Bestietnis ugeet. En ënnersträicht awer och, dass et sech heibäi ëm eng Upassung un d'Realitéiten an der Gesellschaft vun haut handelt, an dofir ass en och um Prinzip hier mat deenen Ännerungen d'accord.

D'Aarbechten an der Kommissioun: Jo, d'Inneministesch an d'Justizministesch hunn dës Gesetzesprojet iwwert d'Zeelebratioun vum Bestietnis ausserhalb vum Gemengenhais de 16. September 2021 zesummen deposéiert. De Staatsrot huet säin Avis dozou den 30. November 2021 ofginn. Den 10. Februar 2022 huet d'Regierung Amendementen gemaach, déi de Staatsrot den 8. März aviséiert huet.

Weider Avis vum Bezierksgeriicht vu Lëtzebuerg a vun Dikrech sinn och ofgi ginn. An och de Syvicol huet en Avis ofginn.

De Projet gouf an enger gemeinsamer Sëtzung vun der Interieurskommissioun an der Justizkommissioun